

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 3. Oculorum custodia quàm necessaria:

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

ad uesperascente die, in noctis tenebris & caligine. Et ecce occurrit illi mulier ornata meretricio, praparata ad capiendas animas: garrula & vaga, quietis impatiens, nec valens in domo consistere pedibus suis, nunc foris, nunc in plateis, nunc iuxta angulos insidians. Apprehensumq; deosculatur iuuenem, & procaci vultu blanditur, dicens: Victimam pro salute voti, hodie reddidi vota mea. Idcirco egressa sum in occursum tuum, desiderans te videre, & reperi. Intexui funibus lectulum meum, strani tapetibus pictis ex Aegypto: aspersi cubile meum myrrha, & aloë, & cinnamomo. Veni inebriemur uberibus, fruamur eupitis amplexibus, donec illucescat dies. non est enim vir in domo sua; abiit via longissima: sacculum pecunie secum tulit: in die plena luna reuersurus est in domum suam. Irretiuit eum multis sermonibus, & blanditijs labiorum protraxit illum. Statim eam sequitur quasi bos ductus ad victimam, & quasi agnus lasciuens, & ignorans, quod ad vincula stultus trahatur, donec transfigat sagitta iecur eius: velut si avis festinat ad laqueum, & nescit, quod de periculo anima illius agitur. Eleganter S. Hieronymus ait: *Cave, ne domum exeas, & velis videre filias regionis aliene; quamuis fratres habeas Patriarchas, & Israel parente lateris. Dina egressa corrumpitur. Nolo te sponsum quarere per plateas. Sponsus in plateis non potest inueniri.*

S. Hieronymus
ep 22. ad Eu-
roch.

III.

OCULORVM
CVSTODIA
QVAM NECES-
SARIA?

S. Gregor. 12.
Moral. c. 2.

Ierem. 9. 21.

Videte hinc, quantum noceat, quod vos, o iuuenes, parui facitis, quod exiguum esse existimatis, quod apud vos quotidianum est. Maximi saepe exitij principium est, oculos incaute aperuisse, & vidisse. Rarius Basilisci, quam eiusmodi Medusæ occurrentes nocuerunt. Cum sit inuisibilis anima, ait S. Gregorius, nequaquam corporearum rerum detestatione tangitur, sed per quinque corporis sensus, quasi per fenestras interiora respiciens concupiscit. Hinc etenim Ieremias ait: *Ascendit mors per fenestras nostras, ingressa est domos nostras. Mors quippe per fenestras ascendit, & domum ingreditur, cum per sensus corporis concupiscentia veniens habitaculum intrat mentis, &c.* Vi ergo S. Iob cogitationes cordis caste seruare potuisset, sedus cum oculis pepigit, ne prius incaute aspiceret, quod postmodum inuitus amaret. Ne ergo quadam lubrica in cogitatione versemus, prouidendum nobis est, quia intueri non decet, quod non licet concupisci. Neque enim Eva vetitum lignum contigisset, nisi hoc prius incaute conspiceret. Scriptum quippe est: *Vidit mulier, quod bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, aspectuq; delectabile, & tulit de fructu illius, & comedit. David secundum cor*

Gen. 3. 6.

Domini

Domini electus, ait S. Hieronymus, & qui venturum Christum sancto sepe ore cantauerat, postquam deambulans super tectum domus sue Bethsabee captus est nuditate, adulterio innoxit homicidium. Ob hoc periculum ait Christus: *Quod si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum, & proijce abs te: expedit enim tibi, ut pereat unum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum mittatur in gehennam.* Quid nocet vidisse? inquit nonnulli. Plurimum, & tantum, quantum hostem in urbem admisisse. Ut enim hostis in urbem irrumpens spoliat, vastat, incendit omnia; sic vel vnicus aspectus aufert tibi quietem, tollit, cogitationes serias & honestas, animum libidine inflammat. Quod ille queritur, qui ait: *Oculus meus depradatus est animam meam, in cunctis filiabus urbis mee.* Et si vis scire, quò progressus sit iuuenis clericus ab aspectu? ad colloquium, ad oscula, ad stuprum. Quare meritò D. Hieronymus oculorum nutus, *moriturae virginitatis principia* appellauit. Et Prosper Aquitanicus refert, puellam Veneris simulachrum impudentiùs intuitam à dæmone infessam. Quemadmodum & Leontius, in vita Simeonis Sali memorat, illum, quem Simeon inflictâ alapâ curauit, ob stupri consuetudinem à Spiritu malo arreptum. Si enim vel oculus peccans sic plectitur; immo, si, teste D. Gregorio; matronam nobilem in publica supplicatione caeodæmon inuasit, quòd *carnis*, ut ipse loquitur, *voluptate victa, à viro suo non abstinerit*, quando sequenti die, Oratorium S. Sebastiani, cum processione reliqua fuit intratura; quanto minùs parceret immundus Spiritus illis, qui propudiosi formarum arbitri, non solum de fenestris, & in plateis, sed in ipsis etiam Deo consecratis templis, oculos, tanquam venaticos canes, emittunt, ut prædam indagent, & pestem animæ reportent? O quantam in hos nanciscitur Orcus potestatem? quàm eos agitat? ad quas non sceditates gradatim præcipitat? Quod agnoscens Antisthenes, quodâ delicias prædicante, *Hosium*; inquebat, *filijs contingat, in delicijs viuere*: quia à delictijs in quod non dedecus venit?

Vitia enim sunt instar catenæ, in qua annulus annulum trahit: semper crescunt, nisi citò rumpantur, aut, ut incendium, in scintilla opprimantur. *Doctissimi viri vox est*, ait S. Hieronymus, *pudicitiam in primis esse retinendam: qui amissa, omnis virtus ruit.* Et ibidem, *Amor forma rationis obliuio est, & insania proximus, scdum minimeq*

S. Hieronymus.
ep. 22. ad Eustochium.
2. Reg. 11. 2.
Matth. 5. 29.

Thren. 3. 51.

S. Hieronymus
in vita Hilari-
onis.

S. Greg. 1. 1.
dial. c. 10.

Laërt. lib. 7.
cap. 1.

IV.
VITIORVM
CATENA.
S. Hieron. l. 1.
aduers. Iouin-
ian.